

			Oplegnotitie
Agendapunt	Onderwerp	Kenmerk	Portefeuillehouder
6	Aanstelling concerncontroller in 2022 e.v.		Dhr. J. Kottelenberg
Dagelijks Bestuur	Algemeen Bestuur	Samensteller	
02-12-2021 Akkoord agendering AB	16-12-2021	Dhr. J. van Kastel, dhr. D. van Zanten	

Wetswijziging

De verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheid van het gevoerde -financiële- beleid ligt, nu en straks, bij het Dagelijks Bestuur (DB). Het DB richt daarvoor (via de directie) de administratie en interne beheersing zodanig in, dat het verantwoording kan afleggen aan het Algemeen Bestuur. Het DB is verantwoordelijk voor het vermijden van rechtmatigheidsfouten en het daartoe optimaliseren van de bedrijfsprocessen.

Op dit moment brengt de accountant hierover verslag uit. In de toekomst (vanaf het verslagjaar 2022) moet het DB zelf een verantwoording opstellen, die opgenomen wordt in de jaarrekening. De accountant zal overigens wel blijven toetsen of de jaarrekening getrouw is. Oftewel, conform de realiteit. De rechtmatigheidsverantwoording wordt onderdeel van de jaarrekening. De accountant controleert dus straks ook of deze verklaring van het DB getrouw is. De werkzaamheden om te komen tot een rechtmatigheidsverklaring zullen dus in de nabije toekomst door de VRGZ zelf moeten gebeuren en de accountantsdienst zal werkzaamheden gaan uitvoeren om de verklaring te toetsen.

Deze wijziging van Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) is reeds aan de gemeenten meegedeeld in de Kaderbrief 2022 (dd. 13 oktober 2020).

Consequentie

In de praktijk betekent dit dat de accountant een terugtrekkende beweging maakt ten aanzien van de controle op de rechtmatigheid van onze financiële processen. In het verlengde daarvan zorgt die terugtrekkende beweging ervoor dat onze gezamenlijke (GGD en VRGZ) financiële afdeling haar eigen processen zou moeten gaan controleren, als we geen andere voorziening treffen. Daarmee lijkt de onafhankelijkheid geenszins geborgd. Die constatering leidt tot de opvatting dat een aanvullende voorziening geboden is.

Nu de rechtmatigheidsverklaring zo nadrukkelijk bij het DB - en daarmee ook de directies- belegd wordt en niet meer bij een onafhankelijk -externe- accountant, wordt het ook nadrukkelijk zaak om die onafhankelijkheid "intern" te beleggen.

Om de toename van (controle)werkzaamheden op te vangen en de onafhankelijkheid te borgen is het wenselijk om een concerncontroller aan te stellen. Een functie die rechtstreeks ressorteert onder de directie / secretaris van het bestuur en niet onder de manager Finance & Control. Dat beschermt tegen verdenkingen in de sfeer van "slager keurt zijn eigen vlees" en biedt de mogelijkheid om het Interne Controle systeem naar een hoger niveau te brengen om een rechtmatigheidsverklaring af te kunnen geven. Dat biedt de directie/het bestuur het comfort van uitspraken van een adviseur die aan te merken is als (zo) objectief en onafhankelijk (mogelijk).

De Bedrijfsvoering is bij de VRGZ belegd, ook voor de GGD. Het ligt daardoor voor de hand om samen een concerncontroller aan te stellen en deze aan de bedrijfsvoering-formatie van de VRGZ toe te voegen. De lasten worden gedeeld en bovendien wordt zo geborgd dat controles en verbetervoorstellen over de gezamenlijke processen op een eenduidige manier tot stand komen.

Een concerncontroller is, anders dan de accountant of een andere extern in te huren expert, permanent belast met het beoordelen van de administratieve organisatie en het systeem van interne controle (AO/IC). Hij zal continu de verantwoordelijken adviseren over verbeteren en optimaliseren van de AO/IC (juist bij veel bedrijven is de AO/IC vaak een zwakke /kwetsbare plek en dat is bij GGD en VRGZ niet anders). Dus de organisatie zal veel baat hebben bij een door een controller gestimuleerde procesoptimalisatie. Een concerncontroller zal de verantwoordelijk managers voortdurend alert houden op het op orde hebben en houden van hun AO/IC en dus niet slechts eenmaal per jaar een dergelijke prikkel geven. Een goed intern systeem van AO/IC is een goede basis voor een rechtmatigheidsbeoordeling.

Een professioneel controller, met een Register Accountant achtergrond, die met focus werkt en in het controllersvak thuis is, zal de kwaliteit van het proces – en daarmee de rechtmatigheid – veel meer kunnen dienen, dan iemand “die het erbij doet”. Door een concerncontroller in dienst te nemen wordt deze functionaris in staat gesteld om de complexiteit van regelingen en de cultuur van de organisatie goed te doorgronden. Hierdoor kan ook de doelmatigheid van processen getoetst worden. Dit wordt veelal niet bereikt wanneer een externe partij een incidentele (jaarlijkse) controle uitvoert.

Samenvattend kan gezegd worden dat door de aanstelling van een concerncontroller:

- er niet gewacht wordt op eenmaal jaarlijks een signaal van de accountant. De administratieve organisatie, het systeem van interne controle (AO/IC) en rechtmatigheid krijgen doorlopend aandacht.
- controlling bij een vakman is belegd; “iemand is er van”.
- de aandacht voor kwaliteit van AO/IC geborgd en geprofessionaliseerd is.
- een rechtmatigheidstoets en rechtmatigheidsbeoordeling betrouwbaar/getrouw zullen zijn.

Omdat de wetwijziging zeer waarschijnlijk in zal gaan vanaf verslagjaar 2022 is het niet mogelijk om de voorkeursroute via de Kaderbrief te bewandelen¹.

Om die reden verzoeken we het bestuur incidenteel middelen ter beschikking te stellen voor het jaar 2022. Voor 2023 wordt dit onderwerp en de aanstelling van een concerncontroller opgenomen in de Kaderbrief 2023 en begroting 2023. De kosten bedragen € 60.000,- per jaar voor de VRGZ.

Beslispunten

1. Instemmen met het voorstel om samen met de GGD een concerncontroller aan te stellen.
2. Indien ingestemd wordt met onderdeel 1 besluiten op welke wijze de incidentele bijdrage van € 60.000 voor het jaar 2022 gefinancierd wordt waarbij de eerste optie de voorkeur geniet:
 - o de algemene reserve;
 - o een extra bijdrage door gemeenten. Dit betekent een begrotingswijziging inclusief zienswijzprocedure.

Bijlagen

¹ In de Kaderbrief 2022 is deze ontwikkeling wel geschetst, maar daarin is niet concreet gesproken over de aanstelling/financiering van een concerncontroller.